

OBSAH

1. **Rudolf Chmel** Ploty, múry, hranice ... 9
2. **Miroslav Pollák** Namiesto úvodu: Na počiatku neboli hranice ... 11
3. **Fedor Gál** Cez ploty ... 14
4. **František Mikloško** Múr naokolo i v nás ... 16
5. **Peter Krištúfek** Tam, za múrom ... 19
6. **Marina Čarnogurská** Dlhý Múr, jeden z tragikomic-
kých symbolov múrmi sa sebarozdeľujúceho ľudstva ... 21
7. **Ladislav Olenič** Moje prechádzky medzi
kapitalizmom a socializmom ... 30
8. **Martin Droppa** O jednom zbytočnom múre ... 34
9. **Mikuláš Huba** Prírodné a umelé bariéry v krajine ... 41
10. **Marián Balázs** Berlínsky múr: množstvo obetí,
medzi nimi aj deti ... 46
11. **Zuzana Čupková, Matúš Čupka** Zábradlia
medzi nami ... 51
12. **Eduard Nižňanský** Zmena hranice a kolektívny
trest ... 58
13. **Ján Kapusňak** Izraelská bezpečnostná bariéra
– pamätník nikdy nezrealizovaného sna ... 85
14. **Rudolf Dobiáš** Úteky z väzenia ... 95
15. **Miloslav Szabó** Na východ od raja – stereotypy
česko-slovenskej hranice ... 113
16. **Pavel Holländer** Ploty na štátnych hraniciach
ako rozšírenie väzenských múrov (právne konotácie) ... 119
17. **Zuzana Kepplová** Už ich vezú ... 127
18. **Ivan Kamenec** Niekoľko poznámok k fenoménu
hraníc vo vojnovnej Slovenskej republike ... 134
19. **Grigorij Mesežnikov** Hranice slobody na mape ... 142

20. **Ján Ohorčák** Aj toto je východná schengenská hranica ... 159
21. **Miroslav Kocúr** Západný múr ... 167
22. **Daniel Liška** Podaj mi ruku ... 173
23. **Zuzana Szatmáry** Pred hranicami geta ... 186
24. **Bill Baker, Ed Wiest** Spoznávanie pôvodných Američanov a ich rezervácií ... 190
25. **Andrej Bán** Trochu vojna, trochu mier ... 196
26. **Robert Ištók** Hranice v geografických súradniciach ... 201
27. **Alexander Duleba** Hranica ako atribút moci a identity (úvaha o hranici a prístupoch k jej interpretácii) ... 217
28. **Milica Majeriková-Molitoris** Nepokojná hranica ... 234
29. **Tomáš Zálešák** O hraniciach trochu inak (alebo obhajoba hraníc v záujme slobody) ... 261
30. **Michala Lônčíková** Sme za hranicami... za hranicami toho prekliateho pekla (príbeh úteku z miesta, odkiaľ nemalo byť návratu) ... 275
31. **Ján Mičovský** Keď prezident plače ... 286
32. **Miroslav Michela** Južná hranica a naše nacionalistické strašiaky ... 291
33. **Pavol Demeš** Akupunktúrny bod Európy ... 300
34. **Dorota Nvotová** O niektorých hraniciach ... 309
35. **Péter Hunčík** Múr ... 315
36. **Olga Feldeková** Ploty ... 318
37. **Peter Juščák** Radšej žiadna škola... ... 320
38. **Daniel Pastirčák** Uznať svoje hranice ... 326
39. **Lev Bukovský** Hranice a ploty v matematike ... 336
40. **Kálmán Petőcz** Na západ a na juh od Rio Grande ... 342
41. **Peter Švorc** Krajinská hranica medzi Slovenskom a Podkarpatskou Rusou v medzivojnovom Československu – spájala či rozdeľovala? ... 346

42. **Matej Butko** Vládne štát svojej východnej hranici? ... 359
43. **Michal Bogár** O stenách, ktoré miznú a hraniciach, ktoré sa objavujú ... 369
44. **Ľubomír Morbacher** Zabíjanie na železnej opone ako dôsledok systémového bezprávia ... 375
45. **Ľubomír Feldek** Strom za plotom ... 386
46. **Brat Filip** Územie zázrakov ... 388
47. **Fedor Vico** Kresby ... 393
48. **Ivan Štrpka** Keď tá vonkajšia a tá vnútorná hranica je jedna a tá istá ... 401
49. **Jaroslav Skupnik** Hladový múr ... 402
50. **Juraj Buzalka** Východná hranica ako svedomie utečeneckej krízy ... 408
51. **Alexander Brostl** Dedinka prímeria ... 411
52. **Tomáš Janovic** Krajinka ... 415
53. **Magdaléna Vášáryová** Hranice a ploty a múry ... 416
54. **Ľuba Lesná** Západný Berlín a pohreb môjho otca ... 420
55. **Kateřina Farná** Jak šel Honza do Evropy, aneb Bruselské bubliny ... 426
56. **Ryan Clontz** Najnebezpečnejšia hranica ... 429
57. **Michal Šmigel** „Až po rieku Poprad!“ Peripetia okolo povojnovej podkarpatskej hranice ... 436
58. **Zuzana Vatraľová** Kedy sa to skončí? ... 449
59. **Peter Kresánek** Hranice v umení? ... 455
60. **Milan Nič** Schengen, Dublin, Slovensko a my ... 458
61. **František Guldán** Hranice egoizmu ... 466
62. **Peter Kalmus** Fragменты troch generácií ... 468
63. **Ladislav Snopko** Ahoj, Európa, alebo pád železnej opony v Československu ... 480
64. **Michal Slivka** Hranice v stredoveku ... 482